

Sveučilište u Zagrebu, Fakultet političkih znanosti
Lepušićeva 6, 10000 Zagreb
Studij politologije/ Studij novinarstva, 1. i 2. godina, 2. i 4. semestar
Prof. dr. sc. Berto Šalaj

Demokracija i civilno društvo (seminarska nastava)

Seminarska nastava: A grupa, studenti od A do J
srijeda, 13,45-15,00; *dvorana K*

Konzultacije: utorak, 13,15
dvorana F

STUDENTSKE OBAVEZE:

Dolazak na seminarsku nastavu nije obavezan, to jest fakultativan je. Svi studenti koji odluče sudjelovati u seminarskoj nastavi moraju, ukoliko žele ostvariti dodatne bodove, redovito pohađati seminarsku nastavu. Broj izostanaka sa seminarske nastave koji će se tolerirati je tri (3).

Aktivnim sudjelovanjem na seminarskoj nastavi studenti mogu prikupiti najviše 64 dodatna boda, a ostvaruju ih sudjelovanjem u raspravama na predavanjima i seminarima, pisanjem seminarskih podnesaka, izlaganjem seminarskih prezentacija i razgovorom o knjizi. Dodatni bodovi u obzir se uzimaju samo kada je ocjena ostvarena na ispitu pozitivna.

A) Sudjelovanje u raspravama na predavanjima i seminarima

Aktivnim komentarima i raspravama na predavanjima i seminarima o podnescima i prezentacijama student može ostvariti 1 bod po susretu (1 bod predavanja i 1 bod seminar). Ukupan broj bodova koji student može ostvariti na ovaj način je 21 (11 predavanja i 10 seminara).

B) Seminarski podnesci

Studenti tijekom semestra mogu napisati i predati najviše dva seminarska podneska, dužine od 1 do 2 kartice teksta. Svaki od predanih podnesaka nastavnik vrednuje od 0 do maksimalno 5 bodova. Ukupan broj bodova koji student može ostvariti na ovaj način je 10. Seminarski podnesci pišu se na zadane teme i tekstove prema tjednom rasporedu seminarske nastave. Tekstovi za podneske biti će dostupni u nastavnim materijalima na intranetu. Podnesak se nastavniku šalje putem elektronske pošte i to najkasnije do 20 sati u ponedjeljak koji prethodi seminarskoj nastavi u srijedu. Podnesci koji budu poslani nakon toga roka neće se prihvaćati. Od studenata se očekuje da budu prisutni na seminarskoj nastavi za koju su poslali podnesak. Seminarski podnesak podrazumijeva prikaz zadanog teksta te vlastito mišljenje studenta o temi o kojoj piše podnesak. Pritom je poželjno da izraženo mišljenje bude argumentirano. Dužina podneska je od 1 do 2 kartice, što znači da ne smije imati manje od 1800 i više od 3600 slovnih znakova. U

podnesku je obavezno pisati pune rečenice u obliku eseja, a ne bilješke u obliku natuknica, te navesti osnovne podatke (ime i prezime i naslov zadane teme.

C) Seminarska prezentacija

Studenti tijekom semestra mogu održati jednu seminarsku prezentaciju koja se vrednuje od 0 do 20 bodova pri čemu se pri vrednovanju u obzir uzimaju sljedeći elementi: jasnoća, preciznost i način izlaganja. U seminarskoj prezentaciji student prikazuje sadržaj zadane literature, i to prema tjednom rasporedu seminarske nastave. Tekstovi za prezentacije biti će dostupni u nastavnim materijalima na intranetu ili će ih student dobiti od nastavnika. Seminarsku prezentaciju student treba izložiti u okviru od 15 do 20 minuta.

D) Razgovor o knjizi

Studenti tijekom trajanja semestra mogu pročitati knjigu Leonarda Padure pod nazivom *Čovjek koji je volio pse* (HENA COM, Zagreb, 2018.) te o njoj obaviti razgovor s predmetnim nastavnikom. Na temelju obavljenog razgovora student može ostvariti od 0 do 13 bodova.

BODOVANJE:

A) Sudjelovanje u raspravama na predavanjima i seminarima	0-21
B) Seminarski podnesci	0-10
C) Seminarske prezentacije	0-20
D) Razgovor o knjizi	0-13
UKUPNO	0-64

TEME:

0. susret

05.03.2025. **Uvod**

Upoznavanje s načinom rada na seminarskoj nastavi.

Pregled tema koje će se obrađivati na seminarskoj nastavi.

Pregled literature koja će biti korištena tijekom seminarske nastave.

1. susret

12.03.2025. **Tipovi političkih sustava (I)**

Projekcija dokumentarnog filma *Sjeverna Koreja – gladna djeca komunizma* (autor Josip Šarić). Nakon odgledanog filma studenti imaju mogućnost pisanja podneska na temu filma pri čemu kao pomoćnu literaturu trebaju koristiti dio (str. 36-43) iz knjige Wolfganga Merkela *Transformacija političkih sustava*; (krajnji rok za predaju podneska je **17. ožujak do 20 sati**).

2. susret

19.03.2025. **Tipovi političkih sustava (II)**

PREZENTACIJA:

- Vijeće za suočavanje s posljedicama vladavine nedemokratskih režima, *Dokument dijaloga*, Vlada RH, Zagreb, 2018., str. 1-16; (2 studenta)
- Bartul Vuksan-Čusa i Stevo Đurašković, Odnos prema povijesnim ličnostima, u: K. Bovan, D. Širinić i V. Raos, *Hrvatski birači*, Fakultet političkih znanosti, Zagreb, 2024. (str. 201-232); (2 studenta)

RASPRAVA NA TEMELJU PODNESKA:

- Rasprava o filmu *Sjeverna koreja – gladna djeca komunizma*.

3. susret

26.03.2025. **Može li se demokracija mjeriti?**

PREDAVANJE:

- Freedom House, „*Freedom in the World 2025 Methodology*“

PREZENTACIJA:

- Freedom House, „*The Uphill Battle to Safeguard Rights: Freedom in the World 2025 Report*“, (3 studenta)

RASPRAVA NA TEMELJU PODNESKA:

- Fareed Zakaria, *Budućnost slobode: iliberalna demokracija u zemlji i inozemstvu*, Fraktura, Zagreb, 2012., 2. poglavlje: Izokrenuti put, str. 57-87 (krajnji rok za predaju podneska je **24. ožujak do 20 sati**).

4. susret

02.04.2025. **Demokracija i liberalizam**

PREZENTACIJE:

- Yuval Noah Harari, *21 lekcija za 21. stoljeće*, Fokus, Zagreb, 2018., 9. poglavlje: Imigracija, str.153-168

PREZENTACIJE (Freedom House - stanje demokracije):

- Mađarska
- Poljska
- Srbija

RASPRAVA NA TEMELJU PODNESKA:

- Berto Šalaj, *Budućnost suvremenih društava: iliberalne demokracije ili liberalne autokracije?*, *Političke perspektive*, 2014., Vol. 4, No. 2, str. 61-77 (krajnji rok za predaju podneska je **31. ožujak do 20 sati**).

5. susret

09.04.2025. **Trebamo li poticati političko sudjelovanje građana?**

PREZENTACIJE:

- Elena Svib i Berto Šalaj, Žele li studenti sudioničku demokraciju?, *Političke analize*, No.47, str. 42-48, 2023.

PREZENTACIJE (Freedom House - stanje demokracije):

- Egipat
- Turska
- Tunis

RASPRAVA NA TEMELJU PODNESKA:

- Jason Brennan, Hobbits and Hooligans (str. 1-6), u: *Against Democracy* (krajnji rok za predaju podneska je **07. travanj do 20 sati**).

16.04.2025. **1. kolokvij**

6. susret

23.04.2025. **Izravna demokracija**

PREZENTACIJE:

- Marinaleda: a) Douglas Hamilton, 2010, *A Town Called Marinaleda*, <https://tahriricn.wordpress.com/2012/12/30/spain-a-town-of-utopia-called-marinaleda/> + b) Martina Japiec, *Zovu i vas: Grad u kojem svi rade i imaju plaću 1200 eura*, <https://www.express.hr/life/zovu-i-vas-grad-u-kojem-svi-rade-i-imaju-placu-1200-eura-9998#>

PREZENTACIJE (Freedom House - stanje demokracije):

- Čile
- Švicarska
- Meksiko

RASPRAVA NA TEMELJU PODNESKA:

- Berto Šalaj, Izravna demokracija: slijepa pjega hrvatske politologije?, *Političke perspektive*, 12(2): 7-30, 2022. (krajnji rok za predaju podneska je **21. travanj do 20 sati**).

7. susret

30.04.2025. **Demokracija i kapitalizam: saveznici ili neprijatelji?**

PREZENTACIJA:

- Helen V. Milner, Is Global Capitalism Compatible with Democracy? Inequality, Insecurity, and Interdependence, *International Studies Quarterly*, 65, 1097-1110, 2021. (2 studenta)

PREZENTACIJE (Freedom House - stanje demokracije):

- Kuba
- Iran
- Venezuela

RASPRAVA NA TEMELJU PODNESKA:

- Claus Offe, Demokracija u krizi: dvije i pol teorije o djelovanju demokratskog kapitalizma, *Političke analize*, (3)14: 21-24; (krajnji rok za predaju podneska je **28. travanj do 20 sati**).

8. susret

07.05.2025. **Demokratske inovacije**

PREZENTACIJE:

- Kristina Kostelac, *Prikaz uvođenja i uspješnosti implementacije elektroničkog glasanja u demokratskim državama*, GONG, Zagreb, 2019. (2 studenta)
- Alibegović-Jurlina, Dubravka, *Obvezno glasanje: iskustva odabranih zemalja*, [Obvezno glasanje: iskustva odabranih zemalja - Ekonomski institut, Zagreb \(eizg.hr\)](http://eizg.hr)

PREZENTACIJE (Freedom House - stanje demokracije):

- Sjeverna Koreja
- Južna Koreja
- Tajvan

RASPRAVA NA TEMELJU PODNESKA

- Berto Šalaj, „Oni su mali ali su veliki...“ Treba li spustiti dobnu granicu za stjecanje aktivnog biračkog prava, *Medijske studije*, 15(29), 3-22, 2024. (krajnji rok za predaju podneska je **05. svibanj do 20 sati**).

9. susret

14.05.2025. **Demokracija i društvene mreže**

PREZENTACIJA:

- Andrew M. Guess i Benjamin A. Lyons, *Misinformation, Disinformation, and Online Propaganda*, u: Nathaniel Persily i Joshua A. Tucker (eds.), *Social Media and Democracy*, Cambridge University Press, 2020., str. 10-33. (2 studenta)
- Pablo Barbera, *Social Media, Echo Chambers, and Political Polarization*, u: Nathaniel Persily i Joshua A. Tucker (eds.), *Social Media and Democracy*, Cambridge University Press, 2020., str. 34-55. (2 studenta)

PREZENTACIJE (Freedom House - stanje demokracije):

- Ukrajina
- Francuska

RASPRAVA NA TEMELJU PODNESKA:

- Mijenjaju li društvene mreže demokraciju? ([Mijenjaju li društvene mreže demokraciju?](#)) + How dangerous is digital media for democracy? ([How dangerous is digital media for democracy?](#)) (krajnji rok za predaju podneska je **12. svibanj do 20 sati**).

10. susret

21.05.2025. **Budućnost demokracije?**

PREZENTACIJA:

- Peter Graf Kielmansegg, *Budućnost demokracije*, *Politička misao*, 2002., br. 2, str. 106-115

PREZENTACIJE (Freedom House - stanje demokracije):

- Sjedinjene Američke Države
- Kina
- Rusija

RASPRAVA NA TEMELJU PODNESKA:

- Wolfgang Merkel, *Transformacija političkih sustava*, Fakultet političkih znanosti, Zagreb, 2011., *Pogled u budućnost: vraćaju li se diktature?* (str. 470-482); (krajnji rok za predaju podneska je **19. svibanj do 20 sati**).

28.05.2025. **2. kolokvij**

04.06.2025.